

Video 1:

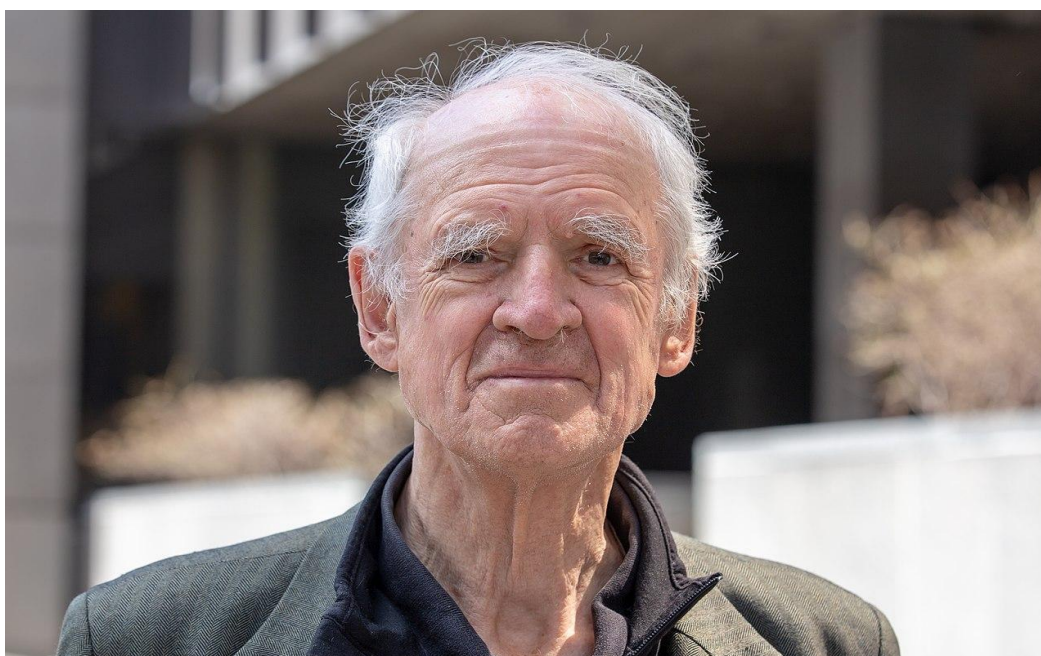
Durven spreken over de inhoud van het geloof

Korte inhoud

In dit fragment roept Guido Vanheeswijck op om als gelovige meer te spreken over wat ons drijft en inspireert, zowel in binnenkerkelijke kringen als daarbuiten. Het excuus dat we daar geen tijd voor hebben, is een flauw excuus. Je maakt tijd voor dat wat je zelf wil. In ons spreken over geloof moeten we ook niets verzwijgen voor de lieve vrede. We moeten elkaar vinden in het geïnteresseerd zijn en zoeken naar dezelfde vragen.

Achtergrond

- Een grote inspiratiebron van Guido Vanheeswijck is de Canadese filosoof Charles Taylor. Maar wie is **Charles Taylor**?

©Wikimedia Commons

- Wie is Charles Tayler:
 - Canadees filosoof
 - 5 november 1931
 - katholiek: Zijn vader is protestant, zijn moeder katholiek.
- Bekendste werken:
 - 1964. The Explanation of Behaviour.
 - 1989. Sources of the Self: The Making of Modern Identity. (in het Nederlands vertaald als Bronnen van het zelf: de ontstaansgeschiedenis van de moderne identiteit)
 - 1999. A Catholic Modernity?
 - 2007. A Secular Age, in het Nederlands vertaald als Een seculiere tijd: geloof en ongeloof in de wereld van nu

- Zijn gedachtegoed in het kort
 - Hij denkt na over de concrete problematiek waarmee de samenleving wordt geconfronteerd. Zijn denken staat in functie van het bewerkstelligen van maatschappelijke verbeteringen. (wereldbeeld)
 - In zijn denken hecht hij veel waarde aan de authenticiteit van de mens. Ieder mens voelt zich volgens hem innerlijk geroepen een persoon te zijn. Taylor ziet het "zichzelf zijn" als een morele plicht. (mensbeeld)
 - In zijn denken is hij beïnvloedt door de grote filosoof Hegel (1770-1831): een denken waarin tegenstellingen telkens elkaar opheffen.

- Wat is het **postrevolutionaire klimaat**?

Volgens de Canadese filosoof Charles Taylor leven we met betrekking tot het christendom niet meer in een revolutionair klimaat, maar wel in een postrevolutionair klimaat. In Vlaanderen en Nederland heeft de evolutie van een revolutionair naar een postrevolutionair klimaat zich in een korte tijdspanne van een halve eeuw voltrokken.

In de 19e en in de eerste helft van de 20e eeuw was er duidelijk sprake van een strijd tussen de vrijzinnigen en de katholieken (revolutionair klimaat). Dit resulteerde in de maatschappelijke verzuiling, in de levensbeschouwelijke opdeling van onderwijs, ziekenhuizen, vakbonden, politieke partijen, kranten enzovoort. In de jaren zestig, de periode van het Tweede Vaticaans Concilie, werd deze tweedeling echter geleidelijk afgezwakt. Het onderscheid tussen gelovigen en niet-gelovigen verloor aan scherpte. Rond het jaar 2000 is het onderscheid volledig verdwenen. De strijd lijkt gestreden te zijn en het pleit definitief beslecht in het voordeel van degenen ('the brights') voor wie elk spreken over bijvoorbeeld goddelijke transcendentie hopeloos verouderd is. We leven nu in een postrevolutionair klimaat: het spreken, het nadenken over en geloven in een transcendente werkelijkheid lijkt definitief te hebben afgedaan. Guido Vanheeswijck tracht met zijn betoog net het tegenovergestelde te bereiken: we moeten deze dynamiek van niet spreken durven doorbreken en net opnieuw openheid creëren voor het transcendente in het westerse denken.

Bronnen:

G. Vanheeswijck, *Onbeminde gelovigen*, Kalmthout, Polis, 2019, p. 91-92.

G. Vanheeswijck, 'Traditie zonder inhoud? Het christendom is geen 'culturele' pasmunt', opinie in *Knack*: https://www.knack.be/nieuws/belgie/traditie-zonder-inhoud-het-christendom-is-geen-culturele-pasmunt/article-opinion-1137927.html?cookie_check=1600873040

Verwerking

In dit fragment zijn er drie thema's terug te vinden: redenen van spreken en niet spreken, debat en zielsverwantschap zoeken. Per thema worden er twee citaten uitgelicht. Deze citaten kan je eerst algemeen bespreken en vervolgens gebruiken voor persoonlijke reflectie of ter reflectie over het team waar je deel van uitmaakt.

1. Redenen van spreken en niet spreken

“En dat gevoel heb ik ook heel vaak gehad binnen het katholieke milieu waarin eigenlijk zeker de laatste twee, drie decennia, nauwelijks nog gesproken wordt over wat ons drijft, wat ons inspireert.”
 “Je maakt tijd voor dat wat je wil, waardoor je geïnspireerd bent”

Algemeen: Hoe begrijp jij deze twee citaten? Heb jij ook het gevoel dat er minder over datgene wat ons drijft wordt gesproken dan vroeger? Is het zo dat je altijd tijd maakt om te spreken over wat je inspireert? Zijn er ook andere zaken dan tijd die meespelen?

Persoonlijk: Spreek ik over wat mij drijft, inspireert? Waarom doe ik dit wel/niet?

Team: Hoe zit het in ons team? Maken wij tijd om te spreken over wat ons drijft?

Zo ja, waarom doen we dit? Hoe helpt dit ons in onze werking?

Zo nee, waarom doen we dit niet? Wat zou ons kunnen helpen om dit wel te doen?

2. Debat

“Broeder en zuster zijn betekent niet dat we de tegenstelling moeten verzwijgen.”
 “De lieve vrede is een illusie.”

Algemeen: Hoe versta jij deze twee citaten?

Persoonlijk: Durf ik altijd mijn mening uit te spreken? Hoe ga ik om met tegengestelde meningen?

Team: Durven wij in ons team het debat met elkaar aan te gaan? Hoe gaan we in ons team om met tegengestelde meningen?

3. Zielsverwantschap zoeken

“Gelovigen en ongelovigen. Daar zit nog altijd een verschil tussen, omdat de antwoorden op de vragen niet helemaal hetzelfde zijn. Maar ze vinden elkaar in het geïnteresseerd zijn en het zoeken naar dezelfde vragen.”

“Ik noem dat een zielsverwantschap: je wil naar dezelfde vragen gaan.”

Algemeen: Hoe kijk je naar de verhouding gelovigen-ongelovigen? Is zielsverwantschap mogelijk tussen gelovigen en ongelovigen?

Persoonlijk: Met wie ervaar ik zielsverwantschap? Wat heb ik nodig om te kunnen spreken van zielsverwantschap?

Team: Hoe verhouden wij ons tot de ‘anderen’? Zetten we de deuren open voor mensen die zich bezighouden met dezelfde vragen?